

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 20 Din. V Ameriko cena na leto 70 Din. Cena M. Lista je doma 5 Din, v Ameriko 30 Din. ki oba lista majo i sirote dobijo kalendar brezplačno. Ki pa samo ednoga, ga dobijo za polovično ceno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Crensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Crensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Crensovce, Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popust od 5% do 40%.

Pozdravni list vernikom v Slovenskoj Krajini.

ANDRAŠ,

po božem smilenji i po milošči rimske stolice püšpek lavantinski (mari-borski) i apoštolski administrator v Slovenskoj Krajini

vsem tistim častitim dühovnikom i dragim vernikom zrača prvi pozdrav i nadpastirski blagoslov v Gosposi našem Jezusi Kristuši.

Prelübil

Prišla mi je te dneve zapoved od svetoga oče Piusa XI., da naj s 1. dnevom decembra meseca sprimem pod svojo dühovno oblast i ravnitelstvo vse katoličanske dühovnike i vernike, ki prebivajo na tistoj strani Müre v ešprešijaj Murska Sobota i Dolnja Lendava. Ne vem, kak sprimate te glas. Tak se mi vidi, da neštetni z veseljom, drugi pa, ki ne ljubijo sprememb, menje navdüheno i bole hladno. Meni je to ne čüdno. Dugoletne navade, večšele spomini od davni let Vas vežejo na püšpekijo, k šteroj ste dozday pripadali. To je naravno. Nego trbe pomisliti, da so se zadnja leta pred nami zvršavali dogodki, štere je prle pač nihče ne čakao, a vendar zdaj moramo ž njimi računati. To je tudi zrok, zakaj je vidni poglavar svete Matercerkvi Vaše fare odtegnio sombatelskoj püšpekiji i je pritegnio lavantinskoj püšpekiji. Naši poglavarje ščejo i želejo, naj bi se boža služba, prihajanje k svestvam, navuk verski istin, skratka vsa dühovna služba med vernim ljudstvom zvršavala kelko mogoče mirno i brez posebni težkoč i zaprek. To je potrebno našim dühovnikom i ravnitak tudi vernikom. Zdaj pa pomislite, kak je dnesden žmetno priti iz edne države v drugo, kak se posebno dühovnikov branijo, da bi prišli v sosidno državo. Vse to vidite i opazujete po faraj, štere so kre meje, zato se Vam nede čüdno vidilo, da tudi Matircerkev gleda na nove državne meje i po tej vrejuje s v o j e püšpekije. Pri tom pa nema drugoga namena, kak da kelko mogoče olehkoti dühovnikom njihovo delo za dühovni hasek vernikov, pa da vernike same kelko mogoče varje neprilik i zaprek, kda prihajajo k službi božoj; z ednov rečjov: Matircerkev žele, da bi vsi dühovniki brez posebni težkoč zvršavali svoje pozvanje, verniki pa da bi nemoteno i z lehkočov prihajali k službi božoj i zvršavali svojo versko dužnost. To je prvi namen, to je glavni zrok, da se je tudi v vašoj Slovenskoj Krajini zgodila ta sprememba. Či sveti oča nebi bili osvedočeni, da je za Vaše dühovno življenje ta sprememba hasnovita, za vnoge celo potrebna, nebi meni te nove zapovedi zročili. Mam najmre brez Vas dosta ovčic, nad pol miljona jih je v lavantinskoj püšpekiji, štere so pozvane, da poslušajo glas svojega nadpastira. Ar pa znam, da je moja prva dužnost, za to sam tudi prisegno, prle kak sam nastopo svojo službo, prva dužnost pravim, bogati zapovedi svetoga oče, se

nesam nikaj brano, nego spoznavši v pisni svetoga oče Piusa XI. volo božo, sam se včasi pripravio, da vam napišem te prvi pozdravni list. Kda Vam ga prečtejo s predganice Vaši dobri dühovniki, zaznate, da se je ta sprememba zgodila le za Vaš dühovni hasek, samo z najbogšega nakanenja, da bote ležej Bogi služili, da ležej zveličate svoje dühse. I nikaj ne dvojim, da kakti dobra deca svete katoličanske Matercerkvi sprimate to spremembo s tistov lübeznostjov do svetoga oče, s šterov ste se že dozday skazali, s tistov podanostjov do Matercerkvi, štera je najlepše znamenje pravoga katoličanskoga krščenika. Ja, verna i pokorna deca svete katoličanske Matercerkvi moramo biti, te nam Gospos Bog svoji darov i milošče nikdar ne odpove, nikdar ne odtegne.

Kak tühinec i skoro nepoznani prihajam v Vašo sredino. Zato se Vam moram najprle predstaviti i povedati, odked sam i ka ščem med vami. Poslušajte!

Rodio sam se dneva 15. novembra 1857. leta v Staroj Loki št. 39 na Kranjskom kakti najmlajši sin vnogobrojne kmetске družine. Bilo nas je osem, trije bratovje i pet sester. Ar sta mojiva dva starejšiva brata odišla v šolo — eden je sledkar postao plebanoš, drugi pa gimnazijski profesor — sam bio že naprej določeni za bodočo pomoč svojemi oči i pa za domačega verta. Previdnost boža pa je inači zravнала. Kda sam bio ešče v veškoj šoli, so me tu pa tam zvali k domačemi deli. Ali mogoče, da sam bio ešče tak slab, mogoče, da me je resan ne veselilo kmetско delo, sam proso i zadevao naj me pošlejo za aratoma v Ljubljano v šolo. Nazadnje so se oča vendarle podali, najbrž na prošnjo materino. Tu pa moram pred vsem svetom zdaj, kda mirno i trezno gledam nazaj v svojo mladost, priznati nekaj ka se mi vidi posebno značilo za razvijanje vsega mojega življenja. Trdno sam najmre osvedočeni, da se mam za Bogom posebno svojoj materi i oči zahvaliti, da sam to, ka sam. Bila sta oba zvnredno dobriva, pošteniva, pravičniva, globokoverniva i pobožniva. Osvedočeni sam, da mi je njidva pobožna, goreča i i stanovitna molitev izmolila i izprosila dühovniški stan i tisto zadovolnost, štera me je sprevajala skoz življenje do dnešnjega dneva. Gladko sam šo po šolaj z razreda v razred, stopo v bogoslovno semenišče i dneva 8. avgusta 1880. sam na velko veselje svoji starišov, bratov i sester ešče ne tridvajsti let star spevao novo mešo v

domačoj farnoj cerkvi. Potom so me poslali predstojniki za kaplana v Smlednik, Šenčur pri Kranji i k Sv. Jakobi v Ljubljano. Tudi v Rimi sem bio dve leti, da se spopunim v bogoslovni navukaj. Potom sam služio osem let na ljubljanskoj gimnaziji kakti katehet i v začetki leta 1900 sam postao kanonik pri ljubljanskoj stolnici. Kak takši sam tudi pet let vodo semenišče za dečake, takzvano „Alojzišče“ v Ljubljani. I kda se je v začetki leta 1910 spraznila sosidna püšpekija v Trsti, sam bio dneva 21. decembra istoga leta imenüvani i dneva 6. februara 1911 od svetoga oče Piusa X. potrdjeni, 19. marcüša pa v Trsti v starodavnoj cerkvi sv. Justa posvečeni v püšpeka. Kak mi je tam bilo, toga Vam na kratko nemrem povedati. Najleže bi to izrazo z rečmi psalmistovimi: Labor et dolor — delo i britkost. I resan! Bilo je vno go dela, vno go skrbi, vno go trpljenja, vno go britkosti. V püšpekiji so bili štiri narodnosti: Slovenci, Hrvatje, Taljani i Nemci. Teško je bilo vsem zadoleti. Ali hvala bodi Bogi! šlo je, tak da sam dostokrat pun zahvalnosti zvao v svojem srci s psalmistoma Smilenje Gospod novo bom speva ona veke! (Ps. 88, 2.) Tudi ešče kda se je svetovna bojna razširila v bližino Trsta i smo vudne i vnoči poslušali grmlajco štükov i smo bili v nevarnosti pred neprijateljskim zrakoplovi, nesam poveso glave. Tolažo i krepio sam dühovnike i vernike, kelko sam pač mogeo. Celo kda mi je 31. avgusta 1917 ob poledni vnoči z višine treščila bomba v hišo i jo precü poškodüvala, me je niti straj niti skrb za bodočnost ne bogznakaj potrla. Globoko sam pa tistokrat čüto istino psalmistovi reči: Naša pomoč je v imeni Gosodnovom, ki je stvorio nebo i zemlo! (Ps. 123, 8.) Blaženi, ki ma v takši megnjenaj trdno živo vero pa nezrühljivo zavüpanje v Boga! Edino to človeka obvarje ravnodühnoga, dokeč ovači ljudje pri takši prilikaj strepečejo i večkrat pridejo celo od pameti.

Tak je šlo v bojni naprej do konca: lakota i pomenkanje, dragoča i negvišnost je klačila ljudstvo vsepoprek i tudi mene. Kda se je bojna podrla, te pa se je obrnulo ešče na hüšje. Trst i Istro je zasela taljanska armada i potom se je začelo preganjanje naši ljudi. Boj je so tudi proti püšpeki, ne zato, kak da bi bio kaj včino, edina moja falinga pri Taljanaj je bila to, da sam sin slovenske matere i tega nesam nikdar tajio.

Pomali se je sovražnost proti meni nekoliko pomirila. Zdržao sem ešče celo leto v tej negvišni razmeraj. Kda mi pride v sredini novembra 1919 od svetoga Oče pismo, s šterom mi naznanjajo, da se njim vidi najprilicnejše, či se tržaškoj püšpekiji odpovem, ar pri obstoječi razmeraj nega vüpanja, da bi se naskori kaj zbugšalo, jaz pa sam naravnoč v smrtnej nevarnosti med zdilvanimi bandami, štere po varaši vužigajo i preganjajo z ognjom i mečom njim nelübe osebnosti. Včasi sam bogao; odpovedao sam se püšpekiji i dneva 4. decembra 1919 sam se odpelao s Trsta proti Ljubljani. Tam so me ljubljanski püšpek Anton Bonaventura Jeglič gostolübnno sprijali i me namenili za rektora v zavodi sv. Stanislava v Šentvidi nad Ljubljano. Več kak polštiri leta sam tü pomagao vzgajati naše vüpanjapune mladence, da bi bili v svojem bodočem pozvanji pošteni i značajni katoličanje.

Zdaj, prelübi verniki, pa sam od svetoga Oče k Vam poslani, da kak dober pastir varjem i vodim svoje ovčice: varjem naj je vekivečnoga pogübljenja, vodim pa v vekivečno življenje. Razgrno sam pred Vami svoje dozdašnje življenje. A zdaj mi je prva prilika i dužnost, da Vas vse i vsakoga posebi iskreno pozdravim.

Kda sam premišlavo, s kakšim rečmi naj Vam dnes izrazim svoj prvi nadpastirski pozdrav, so mi najprle na misec prišle pozdravne reči sv. Pavla, apoštola sveta i vučitelja narodov, reči, štere je poslao svojim vernim Solunčanom v drugom veršuši drugoga lista. Gratia vobis et pax — njim zove — a Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo. Milošča Vam bodi i mir od Boga Oče našega i Gospoda Jezusa Kristuša!

Predragi! Bole pomenlivoga i prilicnejšega pozdrava Vam nebi mogeo poslati. Ka je lepšega za našo düšo, kak či se sveti i leskeče v milošči božoj! Düša, štera je v milošči božoj, je prijateljica boža, je dete bože, je ördčnik nebeskoga kralstva. Kda zato molimo: Pridi k nam kralstvo tvoje! te posebno prosimo, da nam Gospod Bog dodeli svojo posvečenja miloščo, štera je pravo znamenje našega kralstoga cila, po šterom hodimo proti kralstvi božemi, ki nam ga je zaslüžo Jezus Kristuš s svojim trpljenjem i s svojov bridkov smrtjov na drevi svetoga križa. Milošča boža pa se nam dotaka po najsvetejšoj daritvi i po svestvaj. I glejte, dragi verniki, to miloščo božo Vam pri našam v svojem prvom listi. Miloščo božo bote dablali s pomočjov svojij dühovnikov, štere Vam bom pošilao i štere sam že dozdaš potrdno, da bodo med Vami zvršavali svoje pozvanje. V bodoče pa Vam posvetim tüdi nove i Vam je pošlem, da bodo za Vas darüvali najsvetejšo daritev, da Vam bodo delili potrebna svestva i Vas bodo vsikdar bole potrdjavali v krščanski jakostaj i popunosti. Čuo sam od več krajov, kak radi hodite k slüžbi božoj, kak radi molite po Vaši hišaj sveti rožni venec i druge molitvi. Oh, predragi, či Vi iščete Boga i se njemi poklanjate, či Vi verno častite Mater božo, potom tüdi milošča boža Vas najde. Vej je Bog tak dober, neskončano dober i bo dao — kak pravi Kristuš sam — dobroga Düha njim, ki ga prosijo. Občuva Vam lübezen do svete

Matercerkvi, navdehne Vam pobožno želo, da bote pogosto prihajali k svestvam, se v milošči božoj potrdjavali, prenavlali i tak verno hodili za Jezusom Kristušom, ki je sam pravo: Jaz sam pot, istina i življenje (Jan. 14, 6.) Milošča Vam teda bodi od Boga Oče našega i od Gospoda Jezusa Kristuša! To miloščo Vam bomo delili v svestvaj, pri svetom krsti pri svetoj pokori, pri svetom prečiščavanji, pri sledjem mazanji, miloščo božo bomo zvali z nebes na Vas, kda povzdignemo sveto Östijo pri svetoj meši i pri vsej cerkveni slovesnostaj, kda bomo zvali: Bog pridi mi na pomoč, Gospod šetüj mi pomagati! (Ps. 69, 2).

Pa ne samo miloščo, nego tüdi mir Vam želem v prvom pozdravi. Oh, tüdi te nam je jako potreben! Prelübi! Spominajte se konči devet let nazaj, kelko smo prestali, kelko pretrpeli, kelko zehavali, kelko hrepenelj po lübon miri. Tistoga hipa so bili ešče Pius X. na stoci sv. Petra v Rimi. Kda so vidili, ka se je z bojnov po vsem sveti vužgao divji ogen, so setak strnsoli i razžalostili, da so od žalosti nad bridkov nesrečov sveta v smrti zatisnoli trüdne öči. Za njim so vsa leta pozavali, prosili, opominali Benedikt XV. narode po vsem sveti, naj henjajo s tov grozovitnov bojnov, štera podira mir i rüši blagoslov po družinaj, državaj i po celom sveti za dugšo bodočnost. Tüdi oni so vtihnoli, se vtrüdili pri neprestanom zazavanji na mir i pomirenje med narodi. Za njimi so stanoli Pius XI., ki so naskori potom, kda so zaseli stolec sv. Petra, v prvaj okrožnici zdignoli svoj glas, šteri je segno do konca sveta, i pozvali: Mir Kristušov v Cerkvi Kristušovoj! Pa tüdi zdaj, čiravno smo že pet let po konci bojne, ešče vsikdar nas nemirovne delajo vsefelé, glasi, da tü ali pa tam nanovo vüvdari bojna, da se znova prižge puškin ogen, da zadüši i posmodi vse to, ka smo pridobili v zadnji letaj. Zato je pač želeli, da si vsi prizadevemo za mir, da po želaj svetoga oče zakraljuje mir Kristušov v Cerkvi Kristušovoj. Jelibar, predragi, Vi si želete tisti mir, šteroga svet nemre dati. Ali si pa tüdi prizadevete za njega? Ali znate, da je pravi mir najprle mir z Bogom, mir z bližnjim, mir s samim sebov? I kda mamoz Bogom mir? Te, kda je naša düša čista od grehov, razsvetlena po milošči božoj. I kda mamoz mir z bližnjim? Ali ne te, kda živemo ž njim v prijaznosti, kda ne mislimo božno od njega, kda njemi pomagamo, nakelko smo mogoči, či pa toga nemremo, pa njemi konči vse dobro privoščimo? I nazadnje kda mamoz mir s samim sebov? Oh, te, kda stalno ladamo naša sküšavanja, kda teremo hüdo nagnenje i znamo, da je naša prva dužnost, Bogi slüžiti i se greha varvati.

Kda Vam zato želem mir od Boga Oče našega i Gospoda Jezusa Kristuša, ki je pravo svojim vučnikom, prle kak je šo v trpljenje: Svoj mir Vam zapüstim, svoj mir Vam dam, ne kak svet, Vam ga dam jaz: teda Vam želem mir z Bogom, mir z bližnjim i mir s samim sebov. Te trojni mir je najbogša zaloga našim düšam, da so na pravaj poti proti nebesam. I ka bi Vam mogeo ešče več i bogšega želeli? Milošča Vam teda bodi i mir od Boga Oče našega i Gospoda Jezusa Kristuša!

Prelübi verniki! Tomi prekrasnomi pozdravi nemam več dosta pridjati. Pokoren zapovidi svetoga oče Vas teda vse, dühovnike i vernike, stare i mlade sprimem med svoje dühovne ovčice i obečam za sebe i za svoje naslednike, da Vas bomo vodili s pomočjov dobri dühovnikov po poti, štera vodi proti nebesam. Včili Vas bomo tisti boži navuk, šteroga je nas Gospod z nebes na svet prineseo, da vsaki, ki v njem verje, se ne pogübi, nego ma vekivečno življenje. Za Vas bomo darüvali sveto mešo, delili Vam bomo svestva i včili Vas bomo spunjavati vse, ka nam je Bog zapovedao. Odzdaj naprej se bodo Vaši dühovniki obračali v Maribor za tanač i bodo ta püšpeki naznanjüvali vse dühovne zadeve i potrebščine. Pa tüdi vsaki med Vami se v svoji dühovni potrebčinaj, dvojnostaj i svajaj lahko k meni obrne, da njemi podam potreben tanač ali razsodim v posamični s'učajaj, či misli, da se njemi godi krivica. Z ednov rečjov: odzdaj pripadate lavantinskoj püšpekiji, štera bo po vsakokratnom püšpeki i po dühovnikaj, ki Vam je on pošle, vodila Vaše düše do časne sreče i srečne večnosti.

Zao mi je, da Vas nemrem že letos obiskati po vsej faraj. Kak rad bi že stopo med Vas, (Vas nagovoro,) blagoslov! Kak rad bi med Vami opravo daritev svete meše! Rad bi Vam že glaso reč božo v domačem jeziki, rad bi z Vami navküper mclo za pokojne, šteri na Vaši pokopalščaj počivlejo. Rad bi Vašoj dečici že pedelo svestvo svete firme i tüdi drugim vernikom bi rad delio nebeski krüj presvetoga Oltarskoga Svestva. Pa zdaj na zimo bi se vse to ne moglo zlehka zvršiti. Zato Vam pa oblübitim, da Vas ščem prišestno leto obiskati i to, či le mogoče, po vsej faraj. Te se tüdi v Vami, dragi verniki, bole natenko spoznam. Pa čiravno Vas ešče nemrem gledati z obraza v obraz, Vas vendar prosim, ne spozabite se svojega novoga püšpeka v svoji pobožni molitvaj, kak tüdi jaz Vam obečam, da bom se Vas vsaki den spominao pri daritvi svete meše.

Milošča Vam bodi i mir od Boga Oče našega i Jezusa Kristuša! S temi svetimi želami, s temi svetimi rečmi Vam dnes prvokrat pošilam svoj očinski pozdrav i nadpastirski blagoslov. Vse v vekšo čast božo i zveličanje naši düši!

Blagoslov Boga Vsemogöčnoga, Oče, Sina i Düha svetoga pridi na Vas i ostani vsikdar z Vami! Amen.

Dano v mariborskem püšpekovom domi na svetek svetoga Martina püšpeka, dne 11. novembra 1923.

† Andraš s. r.

püšpek lavantinski i apoštolski administrator v Slovenskoj Krajini

Opomba. Te list se naj vevnikom preče s predganice I. adventsko nedelo, 2 decembra 1923.

NEDELA.

V Adventi II. Evangelium sv. Mataja XI. 2—10. Hvala sv. Ivana Krstitela. Pa zakaj ga Jezus pohvalo? Za njegovo düševno moč, z šterov je spunjavao vse bože zapovedi, pred vsem pa ljübezen do bližnjega z rešitjov düš.

Fabijola

ali

Cerkev v katakombah.

II. Boj.

Boštjan je mislo skregati Pankracija, ar je to dejanje bilo smešno; kda pa je vido, kak bojzljivo ga gledajo mladenci, kda njemi pride na misec, kak začüden bo poganski svet zavolo toga, se je začeo šče sam smejati. Vseli so k stoli, ar šče ni minla polnoč i šče ne bilo potrebno se zdržati jestvine, če so šteli iti k sv. prečiščavanji drugo jutro; med veselimi govori je naglo mino čas i potrebno je bilo, da se ločijo. To večerjo pa je dao napraviti Kvadrant zato, da bi se doma lejko izgučao, če bi ga pitali, kde je bio.

* *

Kda se je zorilo, je bio Korvin že na petaj i hajdi na trg. Straže so stale na svojem mesti — Zdaj stopi na trg. Što naj popiše njegovo začüdenje i srditost, kda vidi desko prazno, le pri cvekaj je ostalo nekaj raztrganoga papira — poleg je pa stao močen vojak čisto mirno. Kak figriš bi njemi skočo na šinjek, če ga nebi sträšilo vovakovo ostro gledanje. Z obvüpanim glasom zakrči: „Nemarnjak, kde je pa razglas? povej mi vse po pravici . . .!“

„O le pomali, le pomali“ odgovori divjak. „Vse je tam, kam ste djali!“

„Kde, ti norc? Le sem hodi i pogledaj?“

Vojak je zdaj prvič stopo pred steber, ogledavao i odgovoro: „No, ali ne to tista deska, štero ste obesili snočkar?“

„Ti bedak, ta deska je tü, ali na njoj je bilo nekaj napisanoga. Kde je tisto pisanje? To bi ti mogeo čuvati.“

„Ka se pa pisanja tiče, jaz nevem nikaj, ar sam ne hodo v šolo: Zna pa biti, da ga je dešč zeprao, ar je dežüvalo.“

„Jeli bar, papir s pisanjom pa je veter odneseo, ar je bio vihér?“

„Ja, ja . . . istino mate.“

Prijateo, tü se nej trbej norčüvati. Povej, što je v noči prišeo se?

„Dva izmed onih sta prišla. Dva izmed štiri dva?“

„Dva compernjaka, dva zlodja, ali šče kaj hüšega.“

„Ne brbraj mi takšij norij, se zadere nad njim Korvin čemerno; ali vojak ga pogleda tak divje, da včasi začne z prijaznejšim glasom: „Armenij, povej mi, kakši lüdjé so pa bili tü i ka so delali.“

„Eden sühi dugi, té je šo okoli stebra i je vzeo to, ka vi zdaj iščete, jaz sam pa te čas meo precü nevole z drugim.“

„Ka pa te drugi, komi je bio spodoben?“

Vojaki pri tom pitanji skoro lampe odrpte ostanejo, ga gleda strašno začüdeno; na to pa slovesno odgovori:

„Komi je bio spodoben, či je ne bio Tor* sam, dosta menši ne bio; takše moči šče nisem vido nikdar v svojem življenji.“

„Kak je pa pokazao svojo moč?“

„Naj prle je prišo k meni, me je lübeznivo pitao, če me zebé i. t. d. v tem hipi mi pride

* Tor je blo germanski bog, bog biskanja i grumljace.

na misec, da morem vsakoga presmeknoti, šteri se mi približa . . .“

„Zato, ar se ne dao; povem njemi ostro, da naj pobegne, či ne, ga presmeknem i njemi nastavim špico; on pa mi jo zastükne i potegne iz rok, ne vem, zakaj je to včino. Nató pa jo spotere od kolena kak kakše poleno i vküp potretro vrže v pesek, kak vidite 50 stopajov deleč.“

„Vej si meo šče sablo, njemi nesi tikvi presekaó? . . . No, kde ga pa maš, vej ti visi prazna nožnica (to je tok, kama se vtekne sablo i bajonet) kre noge.“

Vojak se zasmeye prav po norčasto i pokaže na visiko streho bližnje bazilike: Tam le, ali vidite kak se leskeče?“

Korvin pogleda i vidi zaistino v jütrašnoj svetlobi nekšo šker, spodobno sabli: „Kak je pa prišeo na streho“ se obregne nad stražarom.

„Tisti človek ali ne, ar jo ne vem, či je, mi je zlehka, z nekšov comprnijov vzeo iz roke i jo vrgeo ta gor, kde jo zdaj vidite.“

„Ka pa potem.“

„Potom je pa mino z dečkom vred, ki je prišo od stebra.“

„Čüdno, čüdno,“ je muvo Korvin i vendar je moglo biti tak. Ali čüj, zakaj pa nesi kričao i pozvao drugoj straži na pomoč, da bi ga zgrabili?“

„Oprvim zato, ar se mi vojüjemo z divjimi lüdmí ne pa z vragon — obdrüjim pa zakaj? Vej deska tam visi, kama ste jo obesili.“

„To bo pa božno za tebé, lejko ti glavo zaškrnejo.“

Dale.

Ljubézen do bližnjega.*)

I naj tū nišče ne stane i ne govori z tistimi, ki naopak razmijo i naopak rešujejo družabno pitanje, naj nišče ne pravi: Almoštvo je sramotno, almoštvo ponižuje toga, što je vzemel! Istina, moji častiti poslušali, hasnovitejši i plemenitejši način, pomagati v potrebi, je te: dati brezdelnomi dela, zbuditi v delamrznem veselje do dela, dati delavci primerno, zadostno plačo. Nego, prijateli, či pa dela nega i nega? eli či ležijo delavne moči strte na tlej? eli či zaslužek pri vsakoj pravičnosti plačila ne zadostuje? Ka potom? O, potom je ne inači, nego da pride bogataš k siromaki prek zlati mostov almoštva. I nikaj ne ponižuje krščanski bogataš siromaka. Ve zna — on, krščeničnik — da njemi ne deli od svojega, kak robi i menjevrednomi, nego od božega, kak brati svojemi i brati Jezusovomi. Siromak pa ravno tak zna, da je tūdi bogataš vse, ka ma, dobo ravno tak kak obilnejšo almoštvo od Očō nebeškoga, pred šteroga vratami smo vsi kodišje (berači), ki moramo prositi vsaki den: Oča naš . . . krūha našega vsak denešnjega daj nam dnes! . . .

Pa tūdi s tem se naj nišče ne izgovarja, da siromaštva nikoli ne spravimo s sveta. Istina je, da siromaštvo i nevolā vsigdar bodo na toj grešnoj zemli, nej pa trbej, da bi bilo vsigdar telko nevol i telko siromaštva. Či ga lejko le nikelko odvzemeš, či le falaček siromaštva lejko odtrgaš s sveta, včini to? Ali ne boš šo i dao od sebe vse, ka maš preveč, da bar nikelkim betežnikom pomoreš, nikelko prezposeonih preživeš? Sv. Francišek Asiški je ednok vido siromaško ženo; da bi njoj smeo dati plašč i 12 krūhov — ka se njemi je vidilo velko bogastvo pri hiši — je pravo svojemi gvardijani: Brat gvardijan, tūje blago moramo dati nazaj! . . . Kelko bole moraš tak misliti ti, ki se v bogastvi kopleš! —

Telovna dela smilenja — O da bi jij mnogo delali vsi, ki morejo! Ar vsi, ki morejo, so tūdi dužni po dužnosti lūbezni. Prilike pa je zadota vsakši den. Vsakši den hodijo med nami lačni, nagi, bosī. Vsakši den se zavavlejo na nas dovce i sirete i takši, ki so brez strehe i brez varstva, Vsakši den čūjemo zdihavanje betežnikov i jokanje zapuščeni. Vsakši den je prilika za lūbezni i njena dela. Samo eden den ne bo več prilike: tisti den, šteromi se pravi den sodbe. — Tisti den se bo samo za vekevečno razkloa prepad (globočina) med temi, ki bodo v naročaj Abrahamovij i temi, ki bodo pokopani v pekli. I potom bo zaman: Nigdar več ne bo mōgeo zveličani siromaški Lazar tūdi samo s kaplicov vode pogasiti žeje zavrženoga brezsrčnoga bogatina. Amen.

*) Predga dr. M. Opeke stolnoga kanonika v Ljubljani. Izdala tiskarna Ničman v Ljubljani.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Démokratska stranka (markišavskoga Kūhara) odpré — kak smo zvedli svojo pisarno v M. Soboti. Ednok so jo že meli, pa so jo mogli zapreti, zdaj jo odprejo tūdi samo zato, da jo še hitrej zaprejo.

„Istina—lgazság“ se zove tisti list, šteroga je vvdala radikalna ali kuluk stranka. Ar istine popisati ne de vūpala v svojem listi, de té bār na naslovi noso „istino“.

Šolske meše je začela nad vse hvalevredno naša kat. gimnazijska mladina v M. Soboti. Za sveče i vino je ponūdila sobočkoj kat. cerkvi 600 dinarov. Vsaki dōber katoličanec se veseli tem svetim mešam. — Za orgolanje bi dobro bilo ešče cerkvi nekaj plačati.

Satahovci. Pri nas je ustanovljena kmečka zveza. Satahovskih volilcov stanovitnost je povsod znana,

Božidar Sever je rešen iz madjarskoga robstva. Brezi potnoga lista je šo prek meje, gda je po nesreči pri „Impeks“ društvi poldrūgi milijon koron zgūbička napravo. Madjari so ga zaprli kak špijona i komaj zdaj se je posrečilo našoj vladi ga rešiti. Voza se njemi pozna a za kratak čas bo pali tak zdrav kak je bio. Banka ga ne bo tožila, nego zvūn njegovoga imanja, štero njemi je vzela, bo po letaj zahtevala svoj dug nazaj kelko de pač mogo plačati. Od naše strani njemi želemo to, naj ozdravi popolnoma, svoje dugē poravna, svoje življenje postavi na popolnoma poštene noge i pride do službe gde zvūn Prekmurja, ar je tū najzalostnejše spomine pūsto za sebov.

Pri ministri pošte so narodni poslanec Klekl intervenirali, naj se v Bogojini odpre redni poštni urad, se da ešče en poštni auto na razpolago, šteri bi vozo od M. Sobote skoz Martjanec v Lendavo i nazaj pošto pa potnike. Spomenico občin sta priporočljivo podpisala oba našiva poslanca i oba se zavzela tūdi pri poštnom ravnateljstvu v Ljubljani, ka se prošnji ugodi i to že z 1. januarom.

Martjanci. Na posredovanje nar. poslanca g. Šiftar Gezo i tovarišov dobi pošta v Martjancih telefon.

Naša železnica, kak je minister Jankovič v finančnom odbori dao izjavo, ka vse mogoče včini, ka se k leti že odpré od Sobote do Ormoža.

Minister za agrarno reformo je narodnomi poslanci g. Klekl Jožefi oblūbo, da prošnjo naših naseljencov pri D. Lendavi, ki prosijo začasne barake, bo hitro rešo.

Krog: Meolič Matija, kolarski pomočnik, je dne 26. Nov. zgūbo 500 Din. penez. Poštenoga najditela prosī da njemi naj povrné penez, za štero dobroto dobi lepō nagrado.

Gornja Lendava. Naša Gradčka fara je bila od 11. do 18. nov. deležna lepe slavnosti.

Že leta 1921. smo imeli pri nas sv. misijon. Sedaj so nam pa naš gospod plebanoš v svojoj gorečnosti priskrbeli ponovitev sv. misijona. Misijonarji od Sv. Jožefa nad Celjem, gg. Kitak, Selič, Zorko i domačin iz naše fare, g. Čontala, so vodili sv. misijon i nam celi tjezen oznanūvali resnice sv. vere. Pri spovedavanji so njim pomagali tūdi sosedni dūhovniki, ar je bio naval ljudstva jako velik: ne samo iz domače fare, ki je že itak zadosta velika, nego tūdi od drūgod je prihajalo dosta ljudstva. Zavekšega so vsi opravili misijonsko spoved. Lepoga prečiščavanja ie bilo okoli 6000. Škoda, da je ešče kakih 200 reparov nej domo prišlo iz dela. Pri ednoj predgī so nas naš domači g. misijonar tūdi navdūšūvali za naše „Novine“. Pravili so nam, da se „Novine“ ne bodo mogle potegniti za nas i braniti naše pravice, če jih mi nemo podpirali i pa čteli. Zato smo pa sklenoli, da bomo delali nato, da jih bo vsaka krščanska hiša mela naročene. Kak so pred nekaj leti hodile v našo faro v 300 izvodih, tak mora tūdi zdaj biti. Tistih 20 Din. si že vsakši lahko prišpara ali pri pijači ali pa pri tobaki, pa bo šlo. Naši dečki i možje bodo zdaj za Novōleto poskrbeli, da se „Novine“ pri nas palik bole razširijo. — Bog plati gosp. misijonarom njuve trūde i Bog daj, da bi se naskori že tū med nami v Prekmurji naselili — na koj naš poslanec Klekl že itak delajo — da bi nas potem lahko večkrat obiskali.

Boreče. Dne 18. nov. so za našo cerkev sv. Ane v Boreči blagoslovili gosp. plebanoš Kūhar dva nova bronasta zvonova, šteriva je vlejala zvonarna Būhl v Maribori. Eden ima 165 kg., drūgi pa 120 kg. Zvonovi so zvekšega dar amerikanskih Slovincov iz našega kraja. Cerkevni govor so imēli domačin iz Boreča, markovski gosp. plebanoš Ficko.

Božna cesta. Železniška postaja Radenci je za Prekmurje jako važna. Dokeč je nej dodelana železnica Sobota — Ljutomer ide najvekši promet k nam, posebno v goričke kraje prek Radenc. Celo gornje Prekmurje je navezano na radenski brod. Pot v Radgono je zaprta, zato morajo vozovi iz Cankove, Sv. Jūrija, Gor. Lendava i sploh iz zapadnoga dela Prekmurja, pa tūdi iz Sobote, preko petanjškoga broda v Radence i Gor. Radgono. Na prekmurskoj strani so ceste še kelko telko dobre, posebno zdaj, ka je pred brodom na Petanjcnih cesta nasipana s prodcem. Ali na drūgojoj strani je pa tak božna cesta, take mlake i grabe, da se je skoro s praznimi kolami nej mogoče pelati, kaj še le z žmetno naloženim vozom. Če pa je deževno vzeme i božna pot, pa je še božnejše. Cesta je tak božna i zvožena, da je že od bogzna ne bila popravljena i posipana. Zato se je nej čūdivati, da se je dne 18. nov. zvečer ob 1/2 10 iz Prekmurja v Radence vračajoči voz prevrgeo i si je pri tom Jožefa Postržin zlomila pravo roko. Za takšo cesto, pō šteroj se telko vozi kak iz Radenc do broda, bi se mogli merodajni krogi bole pobrigati, kak so se dozda. Prošimo našega gospoda poslanca, naj se za nas vozniče iz Gornjega Prekmurja potegnejo pri merodajnih krogih, da se cesta nasiple i popravi, ar je ovak skoro nej mogoče več voziti.

Martinišče. — Tistim starišom, ki majo v gimnaziji v M. Soboti dijake, damo na znanje ka či jih želejo dati v zavod Martinišče, se naj z dijakom vred zglasijo od 4. do 7. decembra pri ravnateljstvu Martinišče v kat. šoli poleg cerkvi. Prednost do meli tisti dijaki, ki nikak nemajo stanovanja v Soboti i zato morejo hoditi z domi. Potem pa tūdi drūgi, kelko jih bo sploh mogoče sprejeti za to šolsko leto, zavolo maloga postora. Vsakš more prnesti krstni list, šolsko spričevalo lanskoga leta.

Slinavka i parkljevka tūdi v Medjimurju. Radi te kuge je kotarska oblast v Čakovcu prepovedala izvažati iz Medjimurja žive parkljare (govedo, ovce, koze, svinje). Tūdi sejmi za parkljare so tam prepovedani.

Naj se madjarskim sirotam ne odvzeme zemlja, sō nar. poslanec g. Klekl Jožef posredūvali pri ministri za agrarno reformo. Minister je dao izjavo g. poslanci, ka je ne proti tomī, ka bi Madjari dobili zemljo, all ne

tū, nego gde indri pa njim da ešče zvūn zemlje potrebni les, da si hiše gorpōstavijo. Pri meji pa šče zvūn Slovincov naseliti ešče na jezero plūgaj zemlje srbske dobrovoljce iz županije Lika. Popolnoma pa to delo ešče ne rešeno. Najbolše bo, da se vsi naši Slovinci kem prle glasijo za naselitev, gotovo je da dobijo zemljo, samo naj se glasijo. Dve jezera plūgov se bo razdelilo med naseljence.

„Za Martinišče“ so nar. poslanec g. Klekl posredūvali pri ministri prosvete i financ za vekšo podporo kak je določena. Pitanje se te tjezen še reši, — v Novinah pa objavimo, kak.

Država.

Vreme v Belgradi je preveč toplo, do 20 stopinj kaže toplomer. Pri odprtom okni se lahko dela i hodi bres gornje sūknje, sčista po letošnjem.

Čūden dogodek. Iz Bačke nam poročajo te čūden dogodek: Ciglenicam so šteli 14 metrov visiki lor (dimnik) podugšati. Zato je splezo en mešter, ki je delo prevzeo, skoz lor na vriji. Od spodi pa je gledao gor. Ravno je mešter raztegnō merilo, kda so delavci v peči zakōrili. Mešter je šče čūo bobnanje, nato ga je nekaj vzdignolo i prle kak je spoznao, ka se ž njim godi, se je najšeo na zemli 20 m. od lora — ravno tak stoječ z merilom v roki, kak je bio na vriji lora. Zvūn male opeklina na levom lici i zgūbe leve polovice mustačov, se njemi je nikaj ne zgodilo.

Most Belgrad — Pančeva. Most, ki bo vezao Beograd z Pančevōv, bo v glavnom deli dugi 970 m., v celom pa 1500 m. i bo naj dugši most v Evropi. Most bo meo dva dela. Odspodi bo šla železnica, zgora pa pot za kola na obeh straneh pa peška pōt.

Davek . . . V Ljubljani žive knjigovez, dober i pošteni knjigovez. Te mož veže knige noč i den, v petek i svetek, zvūn tiste pol vōre, kda ide v nedelo eli svetek k meši. Jako mora delati, da prežive svojo ženo i deco. I tomī moži je naložila davčna oblast 3000 dinarov davka. Mož je to sam ne vervaō i zato je pītao svojega znanca, ka tista položnica pomeni. Kda njemi je pa znanec odgovoro, da mora plačati 12 jezero koron davka, je mož pravo: „Ve sam šče pa telko penez vido ne nigdar . . . (To je že preveč! Teda naj človek več davkov plača, ka ma sam zaslužka. S koj bo pa živo?)

Kelko je papirnatī penez v Jugoslaviji. Po izkazi Narodne banke se je zmenšao broj za 36 i po milijona, je šče ji pa zdaj 5880 milijonōv dinarov.

Svet.

Romunski princ katoliški dūhovnik. V kapeli Sv. Lazare v Parizi, je pred kratkim pariški kardinal Dubois (Dūboa) posveto v dūhovnika romunskoga princa Ghiko. Princ je bio prle romunske pravoslavne cerkve, pa je prestopo k katoličanstvi i zdaj je dūhovnik.

Ka piše westfalski Slovenec: . . . Razmere so od dne do dne slabše. Zdaj smo že eden mesec brez dela. Podpora, štero dobivamo, je pa tak mala, da zadostuje samo za tri ali štiri krūhe na tjezen. Ka naj začnemo v zimi brez hrane, brez obleke? Eli se nas spomni vlada, eli se nas spomijo rojaki, naši bratje v domovini. Mislim, da ja. Vej pomagamo celo sovražnikom, kelko bole pa mora pomagati Slovenec Slovinci! Westfalski Slovinci živejo v istini v velkoj nevoli, i či njim ne pride naskori pomoč, se zna zgoditi, da od gleda pomejijo. Zato trbe pomagati. Kaksmo lansko leto nabirali za deco v Rusiji, tak moramo nabirati tūdi za naše brate. I želeti bi bilo, da tūdi vlada poskrbi za svoje državljane.

Svetovna politika.

Francosko. V državnoj zbornici je meo ministerski predsednik Poincaré govor, šteri se je sūkao samo okoli Nemčije. Med drūgim je pravo tūdi to, da se Nemci pripravljajo na novo bojno. Nemške mašine za orožje so prepelali v Rusijo i tam delajo dele. Kriva tomī bi pač bila Francoska, ar na nečlovečanski način pritiskavle svojo sosido. — Na dnevom redi je tūdi cerkveno pitanje. Pred nekelkimi desetletji je francoska vlada Cerkev od države popolnoma ločila i jo potisnola v edno vrsto z drūgimi društvi. Ništerni francoski katoličani so resan nastavili za cele pūšpekije društva tak, ka so ne bile več pūšpekije, nego verska društva. Ar je to za Cerkev poleg oblasti i pravic, štere ma od Kristuša samoga, bila krivica, je cerkvena oblast v Rimu prepovedala ta društva. Med bojnov so pa francoske oblasti sprevidile, da so dobri katoličanci z ednim najbogši državlani, zato je v tom dugovanji dosta popūstila. Pred kratkim je prišlo med francoskimi političnimi oblastmi pa med Cerkevjo do pogodbe. I to pride najbrž tūdi v zbornico. Med francoskov vladov i fabrikanti v Porurji je prišlo do pogodbe.

Resolucije

V. katoličanskoga shoda.

4. Znova priporočamo vsa naša že obstoječa dobrodelna društva i fundacije v krepko podpiranje. Pri vsem tom pa se naj ne pozabi, da je poleg skrbi za telovno, potrebno tudi skrbeti za duševno življenje siromakov.

VII. Apostolstvo sv. Cirila i Metoda pod varstvom bl. dev. Marije.

1. Katoličanski shod pozavlja k molitvi i deli za cerkveno zedinjenje, za štero ednako moli katoličanska cerkev i krščanski vzhod*) i štero je bilo edna glavna žela katoličanske cerkvi.

2. Ar je za to apostolsko delo potrebno posebno znanje i modre pazljivosti, zato katoličanski shod naglašja potrebnost:

a) da se znanstveno študira vzhodna cerkev, objavljajo znanstveni spisi, napravijo poučni tečajji i predavanja od toga pitanja;

b) da se v te namen gojijo zveze z drugimi katoličanskimi narodi;

c) da se vse to delo napelavlje v jedro mednarodnoga verskoga društva, v bratovščini Apostolstva sv. Cirila i Metoda.

3. Katoličanski shod naroča naj se požive češčenje sv. Cirila i Metoda, apostolov cerkvenoga edinstva i da se naj po vsej faraj razširi Apostolstvo sv. Cirila i Metoda, kak so to l. 1919. priporočali jugoslovanski pušpejke.

VIII. Katoličanska diaspora v Jugoslaviji.

1. Katoličanski shod v Ljubljani povdarja, da je katoličanska diaspora** v Jugoslaviji edno najvažnejše cerkveno pitanje za nas.

2. Zato se priporoča apostolstvu sv. Cirila i Metoda, da pospoloma študira pitanje raztepenih katoličanov i k tom prilično naravnavlje svoje delo, predvsem pa, da v svojih društvaj osnove za to pitanje posebne odseke, ali po potrebnosti tudi posebna društva.

IX. Za misijone med pogani.

1. Katoličanski shod po zapovedi pape Benedikta XI. (Maximum illud. 30. nov. 1919.) opomina slovensko verno ljudstvo na dužnost, da v vekšoj meri kak dozdej pomaga katoličanski cerkvi pri spunjavanji njene najsvetejše dužnosti, pri razširjavanji Kristušovoga kralstva med pogani. Za misijonsko delo je zdajšnja doba odločilne važnosti: milijon poganov v Afriki i Aziji čakajo svetli Kristušovoga evangelija, krivoverci pa delajo z vsov možjov, da je pridobijo za krivovero.

2. Katoličanski shod pozdravlja sklep jugoslovanskih pušpekov, da se vpela v vsej pušpekijaj „Unio cleri“ (misijonsko društvo duhovnikov).

3. Priporoča blagoslovcom i katoličanskim akademikom, naj pospoloma gojijo misijonsko delo i nastavlajo akademične misijonske kržke; z ednim pa prosi tudi katoličansko gospodo, da pomagajo pri misijonskom deli.

4. Pozavlje slovensko ljudstvo, da se vsi poprimemo misijonskoga društva za razširjavanje svete vere, štero ščejo papa Pius XI. s pisom z dneva 3. maja 1922. vpelati v vse pušpekije kak službeno misijonsko društvo katoličanske cerkvi.

5. Naprosi katehete (duhovnik, šteri vči krščanski navuk v šoli) i učitele naj pri priliki opominajo slovensko mladino na veličino verskoga i izobraževalnoga dela, štero zvršavlejo katoličanski misijoni po vsem sveti; s tem zbudijo tudi med mladinov misijonska pozvanja.

6. Priporoča najtoplej med Slovenci že nastavljene misijonske naprave i društva i to so;

a) slovensko misijonišče pri Domžalaj i njena matica Misijonska zveza;

b) Dejanje sv. Detinstva Jezušovoga;

c) Klaverova družba.

7. Žele, da se nastavi poseben misijonski list. (Je že nastavljeni. Jako je lepo v njem čteti. Košta na celo leto komaj 10 Din., to je liter vina. Pride vsaki mesec. Što si ga šče naročiti naj piše: Uprava „Katoliških Misijonov“ Ljubljana, Tabor 12. Op. urednikova.)

X. Proti alkoholizmu i grobjanstvu.

Alkoholizem (pijanstvo) najbolje zavera versko življenje i je zrok, da delo na verskom poli ne rōdi zaželjenoga sada.

*) Nekda je bila samo rimsko katoličanska cerkev. Komaj Fotij, vsiljeni carigrjski patriarh je začeo cepitev, ar njemi je rimski papa, čuvar istine i pravice nej šo po voll. Razcepitev je dokončao Mihael Kerularij okoli l. 1054. Od tistimao se delijo krščeniki v vshodne krščenike i rimske katoličane. Žela obojih je, dase zdržimo, ar nas ločijo samo ništerni navuki.

**) „Katoličanska diaspora“ pomeni vse tiste katoličane, šteri so med brezverci ali krivoverci raztepeni, raztrošeni.

1. S pogledom na to katoličanski shod svetejšnje pozavlja ves narod k treznosti. Vse za to pozvane ljudi: javno oblast, posebi pa županstva, duhovščino, učitelstvo, zdravnike, vsa vzgojna, izbrazhualna, predvsem pa verska društva na Slovenskom pros, naj prilično k svojemi delokrogij z vsemi močmi i z najvejšov resnōbov delajo za treznost med narodom i se krepko bojūje proti vsem škodam pijanstva. Oblasti pa pozavlja naj broj krčem ne samo, da po vesti zvršavlejo svojo dužnost i pazijo, da se vse zapovidi proti pijanstvu spuniyo.

2. Katoličanski shod vidi potrebnost priličnoga zakona v našoj državi proti pijanstvu. Poslance pros, naj majo za svojo dužnost pomagati, da kem prle dobimō takši zakon; odločno pa apelira na vse politične stranke, da bi to veleresno pitanje ne rabile za svoje agitiranje v škodo ljudstva.

3. Katoličanski shod pove očivesno, da s prepotrebni delom proti pijanstvu nešče nikomi delati škode. Zato naj država z zakonom proti pijanstvu vred skrbi za izvoz vina v druge države. Ki so v kmetičnih znanostaj šolani i voditeli vertstveni naprav naj se resno i na globoko brigavo s pitanjom, kak se sad i grozdje porabi brez alkohola i kak se naj trži sad i posušeno grozdje. Vsa ta prizadevanja i trūde mora vlada krepko podpirati.

4. Šolani ljudje se pozavljajo naj z velkov skrbljivostjov pazijo na alkoholno pitanje; naj to pitanje študirajo i naj bodo v tom pogledi voditeli ljudstva, ar je brez globokoga pobogšanja na tom poli vsako zbogšanje nevolnoga položaja med ljudstvom i istinski kulturni napredek nemogoči.

5. Grdi zamazek na lici našega ljudstva je grobjanstvo. Zato naj se začne organizirani boj proti toj hibi ljudstva posebno pa z vzgojov ljudi za treznost i z navukom za dostojnost po naših šolaj i društvaj. Najbole se pa naj z vsemi sredstvi pobija preklinjanje Boga, posebno po taljanskom (pri nas po madjarsko Op. ur.), dokeč se te tūhlnski strup (gift) popunoma iz slovenskoga jezika ne iztrebi.

Gospodarstvo.

Pretakanje vina.

Vinogradniki, ki so se letos ravnali po našem tanači i so bole kesno brali, so dobili nekoliko menje, a za to pa prav dobro i namestaj izvrstno vinsko kapljico. Zdej majo samo šče to skrb, da vino v čistoči, v čistih posodaj držijo i pa pravočasno i pravilno pretočijo.

Vino pretočimo zato, da ga ločimo od drožij i drugih iztrebkov i pa zato, da jo spravimo z zrakom v dotiko.

Vinske drožge so zmes, vrelnih glivic (mala s prestim okom nevidna bitja, štera povzročijo vrenje mošta) i druge nesnage, štere so prišle z grozdjom v mošt. Ar se drožgi rade skvarijo i v vini vzdignejo, je potrebno, da je ločimo kak najprle od vina. S tem, da pride mlado vino na zrak, postane tudi bole okusno, bole čisto i dobi lepo žuto farbo.

Ništerni stari goričanci mislijo, da so drožge v vini moč. Ali ta misel je napačna, ar vino dobi svojo moč iz sladkora. Če sladkora (akra) nega več v vini, te vino tudi nemre dobiti več moči.

Obprvim se vino pretoči, gda henja v novom vini vreti i je razna nesnaga dol sela na dno posode. To se zgodi v meseci decembru, najkesnej zadnje dneve pred Božičom. Pri prvom pretakanji vina moremo gledati na to, da pride vino z zrakom s kem več v dotiko.

Droge se vino pretoči na protljetje prle kak se hapi klet segregati. V toploj kleti se segreje lahko tudi vino i v njem tudi drožge. Drožge se najmre začno prav lahko razpadati. Pri tom razpadanji se razvija ogljenčeva kislina to je plin (gaz), šteri to lahko drožge s pebov v vino potegne i to se zavolo toga zmoti.

Tretjikrat pretočimo vino v meseci septembru ali oktobra pred bratvov. V vročem letnom časi je pretakanje nahati, ar bi vino zgubilo preveč alkohola i aromatičnih reči (dišav) pa bi nam pretakanje več škodilo kak hasnilo.

Vino se naj pretoči vsikdar v lepom vremeni, gda stoji barometer visiko. Če pretočimo v slabom vremeni, se lahko zgodi, da se drožge v vini za časa pretakanja vzdignejo i s tem se vino zgosti.

Pri prvom i drugom pretakanji je posebno gledati na to, da pride vino z zrakom močno v dotiko, da se potem bole i kak najprle čisti. Zato naj se tōči vino najprle v šorko posodo, štera se postavi pod lagev i iz te se naj vino naleva v drugi lagev. Pri starom vini pa moramo pri pretakanji zabraniti pristop zraka, ka najleže včimino s pomočjov cevi ali pumpe.

Da bo imelo vino lepšo farbo, je dobro, da zakadimo lagev, v šteroga ščemo vino pretakati, z žveplnim dimom. Te dim brani naimre, da vino preveč ne porjavi. Premočno se

ne sme žveplati, ar bi bolela po takšem vini pivca glava. Nekoliko žveplanja pa nikaj ne škodi i je vini na velki hasek. Žvepleni dim se zdrūži naimre v vini z alkoholom v razne reči (aldehide), štere dajo vini jako prijeten aroma. Ti žvepleni dim pa delūje v vini tudi zato dobro, ar brani v njem razvoj raznih vinskih betegov.

Nadele je meti skrb, da so lagvi vsikdar puni, nači postane vino močno ali pa kiselo. Zato pa trebe lagve vsaki mesec napuniti. Tūdi je gledati, da okoli pivke je ne mokro.

Proti svinjskim vūšam. Dostokrat se zgodi, da so svinje vūšive i zavolo toga dosta trpijo. Vūši najleži odpraviš z divjim gostanom. Z gostana olūpli trdo skorjo, jedro pa spraji eli posūši i zmeni. Te praj zmešaj s kakševrste mastjov i vūšivo svinjo namaži i jo rešiš vūši.

Shranjūjte položke. Navadno je, da vertinja, či najde položek, ga s čemeri vrže ta, bolže bi pa bilo, či bi ga shranila. Dostokrat se najmre zgodi, da se živinče preobje z mokrov travov eli detelcov i tō jo napne. Kelko živine pogine zavolo toga i ar kmetje ne vejo, da je za napnjeno živinče najbolše vrasstvo položek. Maršeti, štero napinja, trbe posili v gobec phati položek i te pomore, da pride od njega blato. Zato shranjūjte položke, da te meli kaj v roke vzeti, kda bo trbelo.

Cene silja doma.

Pšenica	100 kg.	K. 1000—1200—
Žito	„ „	1000—
Ječmen	„ „	1000—
Oves	„ „	900—
Kukorica	„ „	900—

Cene živine.

Govedina	1 kg.	K. 100—
Teletina	„ „	120—
Svinjsko meso	„ „	100—
Mast	„ „	160—
Slanina	„ „	180—

Zagrebečka borza

dne 4. decembra 1923.

Amerikanski dolar 1 dolar	K 344—
Austrijska krona 100 K	K —50
Čeho-Slov. krona 1 K	K 10 20
20 kronski zlat	K 1230—
Francoski franc 1 frank	K 19—
Madjar. K 100 (nova em.)	K 140
Švic. fran. 1 fr.	K 62—
Talijanske lire 1 lira	K 1520

Zürich:

Dinar 100 Din. Šv. frcs 647

Preselitev trgovine!

Naznanjam vsem mojim cenjenim odjemalcem, da sem svojo

železno trgovino

preselil v Dol. Lendavi iz Martonove hiše v prostor Kokotove trgovine (bivša hiša Iššo-ja) Glavna ulica števil 56.

Cenjenemu občinstvu se priporočam za obilni obisk. Z odličnim poštovanjem JÓZEF TOPLAK

Üzletáthelyezés!

Értesitem a nagyabcsúlt vevőimet, hogy a

vasüzletemet

Dol. Lendaván a Marton-féle házból a Kokot-féle üzlethelyiségbe helyeztem át (volt Issó-ház) főutca 56. sz.

Amiért is kérem szives támogatásukat továbbra is, vagyok kiváló tiszteléttel TOPLAK JÓZSEF

SLOVENSKA BANKA

podružnica Dolnja Lendava

plača najbolje

dolarje in zlate peneze.